

НОВИ САД - На данашњи дан 1884. године рођен је српски биолог и физиолог Иван Ђаја, професор Универзитета, члан Српске краљевске академије. Истраживањима физиологије дубоко охлађеног организма стекао је светски реноме. Један је од оснивача хипотермије ("Ђајин метод постизања хипотермије"). Основао је 1910. прву катедру за физиологију код нас. Објавио је сам или са сарадницима више од 200 научних радова. Дела: "Основи физиологије" (први уџбеник физиологије на српском), "Од живота до цивилизације", "Поглед у живот", "Експериментално тражење енергетичке основе у живих бића", "Основна биолошка енергија и енергетика кваса", "Биолошки листићи", "Путописи".

Данас је четвртак, 21. јул. До краја године има 163 дана.

1542 - Папа Павле III прокламовао је конститутивни акт инквизиције, односно Конгрегације за доктрину вере. Основна намера била је борба против протестантизма.

1620 - Рођен је француски астроном Жан Пикар, који је први прецизно измерио степен меридијанског лука и омогућио тачније израчунавање полупречника Земље. Покренуо је 1679. астрономски алманах "Цоннаиссанце дес Темпс" који и сада излази.

1718 - После победа аустријског фелдмаршала Еугена Савојског над Турцима, закључен је Пожаревачки мир којим је Аустрија припојила територију Србије северно од Западне Мораве, Банат, Југоисточни Срем и босанску Посавину, као и Малу Влашку (Олтениа).

1773 - Папа Клемент XIV издао је папску булу "Dominus ac Redemptor" којом је распустио римокатолички језуитски ред.

1774 - После шестогодишњег рата између Русије и Турске склопљен је Кучук-каинарџијски мир којим је Русији признато право да штити хришћане и њихове

установе у Турској, као и да отвори мрежу конзулата широм Турске. Русија је добила и тврђаву Кинбурн на ушћу Дњепра у Црно море, Керч и Кеникале на Криму и слободну пловидбу трговачких бродова Дунавом и Црним морем.

1798 - После победе код пирамида над армијом Мамелука (коњица, гарда египатског владара) француски генерал Наполеон Бонапарта завладао је Египтом.

1816 - Рођен је оснивач британске новинске агенције Ројтер - Паул Јулијус фон Ројтер. Рођен је у Немачкој, право име било му је Израел Бир Јосафат. Извесно време радио је у новинској агенцији Авас у Паризу, а затим је основао новинску агенцију Ројтерс, која се и данас зове по њему. Ројтерс је после француског Аваса (данас Франс прес) друга најстарија новинска агенција на свету.

1899 - Рођен је амерички писац Ернест Хемингвеј, добитник Нобелове награде за књижевност 1954. У Првом светском рату учествовао је на италијанском фронту, што је описао у роману "Збогом оружје", искуства из Шпанског грађанског рата у роману "За ким звона звоне", а после путовања по Африци настали су "Снегови Килиманџара" и "Зелени брегови Африке". Репортерски је бележио чињенице, што је одлика "школе" писца коју је предводио између два светска рата. Његова дела преплављена су нагонима и страстима на свим нивоима. Убио се 1961. Остала дела: романи "Старац и море", "Покретни празник", "Пролећне бујице", "Сунце се поново рађа", "Смрт у поподневу", "Имати и немати", "Преко реке па у шуму", драма "Пета колона".

1921 - Министра унутрашњих послова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, првака Демократске странке, Милорада Драшковића у Делницама је убио члан терористичке групе "Црвена правда" Алија Алијагић, у знак протеста због "Обзнане" уперене највећим делом против делања комуниста. Влада је убрзо после атентата донела "Закон о заштити државе" којим је Комунистичка партија Југославије као превратничка терористичка организација, која је у свом програму имала разбијање југословенске државе, стављена ван закона.

1924 - Рођен је српски глумац Славко Симић. Дебитовао је 1953. на сцени новосадског СНП-а, када га је запазио Велибор Глигорић, тадашњи управник ЈДП-а. Поред глуме, бавио се и писањем. Објавио је разговоре са Ивом Андрићем, портрете шест управника ЈДП-а, као и појединих глумаца. Био је председник Савеза драмских уметника Србије од 1968. до 1973. Добитник је Вукове награде. Филмови: "Под истим небом", "Бекства",

"Вишња на Ташмајдану", "Хитлер из нашег сокака", "Хајдучка времена", "Павиљон", "Три летња дана", серија "Више од игре".

1940 - Одлукама скупштина Литваније, Летоније и Естоније успостављена је совјетска власт у три до тада самосталне балтичке државе. Овом одлуком те земље су и формално укључене у састав Совјетског Савеза. Оне су до Првог светског рата биле у саставу царске Русије, у међуратном периоду су биле самосталне, да би у склопу споразума о подели Пољске између Совјетског Савеза и Немачке из 1939. било предвиђено и да балтичке земље буду враћене у окриље, тада совјетске, Русије.

1948 - У Београду је почео Пети конгрес Комунистичке партије Југославије на којем је централна тема била је подршка врху КПЈ и осуда напада Информбироа.

1960 - У Цејлону (сада Шри Ланка) Сиримава Бандаранаике постала је прва жена председник владе у свету, наследивши супруга Соломона убијеног у атентату.

1976 - У експлозији бомбе подметнуте под његов аутомобил, погинуо је британски амбасадор у Ирској Кристофер Јуарт-Бигс.

1985 - Умро је српски глумац Зоран Радмиловић, непревазиђени мајстор импровизације, који је одушевљавао позоришну публику. Глумачку каријеру почео је као студент 1960. у Београдском драмском позоришту а 1964. је прешао у Атеље 212. Легенда за живота, упамћен је по низу улога попут Краља Ибија, Радована III, Тригорина у "Галебу", Лазе Костића у "Santa Maria della Salute". Играо је у бројним филмовима и ТВ серијама.

1985 - Умро је српски писац Александар Вучо, припадник покрета надреалиста. Дела: романи "Глухо доба" (с Душаном Матићем), "Корен вида", "Распуст", "Мртве јавке", "Заслуге", "Позив на маштање", "Омаме", "И тако даље омаме", "Омаме - крај", поеме "Хумор заспало", "Неменикуће - Ћирило и Методије", "Мастодонти", збирке песама "Кров над прозором", "Ако се још једном сетим", "Песме", "Алге", "Момак и по хоћу да будем".

1988 - Ирански верски вођа ајатолах Рухолах Хомеини изјавио је да је прихватање

посредовање УН поводом прекида ватре, после осам година рата са Ираком, "попут испијања отрова".

1994 - Руски писац Александар Солжењицин, добитник Нобелове награде за књижевност 1970. после двомесечног путовања Русијом допутовао је у Москву, први пут после протеривања из отаџбине 1974.

2002 - Банкротирао је телекомуникациони гигант "Ворлдком" због финансијских проблема после открића интерних рачуноводствених превара. Било је то тада највеће банкротство у историји САД, скоро двоструко веће од дотадашњег "рекордера" компаније "Enron" која је пропала у децембру 2001. Неку годину доцније неславни "рекорд" је далеко превазиђен.

2008 - У Београду је ухапшен Радован Караџић, бивши лидер Републике српске, оптужен од стране Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију.

2011 - Повратком на Земљу, после тринаестодневног путовања, свејс шатла "Атлантис" окончана је једна ера у историји свемирских програма НАСА-е. Био је то 135. и последњи лет америчког шатл програма. Приземљење "Атлантиса" уследило је 30 година и три месеца након првог лета једног свејс шатла. НАСА је укупно имала пет типова шатла: "Колумбија", "Чаленџер", "Дискавери", "Ендевор" и "Атлантис".

(Танјуг)